

inzerati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracija in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolem 76
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in
v torek, četrtek in soboto.

Tujčevanje v „Slov. Narodu.“

II.

Dela se po Slovenskem — vedoma ali nevedoma — tudi v prid „bismarkovstva“, ktero po svojem sistemu hoče po vsi silii imeti prej ali pozneje še Trst in toraj skoz našo slovensko deželo pot do Adrije, tedaj tudi nas pozobati. Eni deželo na vse kriplje ponemčujejo, kjer in kakor je moč, ter bi pri kakem ulomu prusaštva njegovi prijatelji rekli: saj je dežela po večem nemška, pisarne, šolstvo, „purgarstvo“ — vsa „inteligencija“ je nemška! Ob enem se skrbi, da se prusaških šeg, naredeb in naprav, knjig, časnikov itd. v deželo kliče in vabi, kolikor koli se dá. Drugi delajo za prusaško vero, gladijo protestanstvo in mu prikimujejo, kadar le morejo. Lutra, in če je treba še tudi Katerco, hvalisajo, sladko govore o luteranstvu in nekdanih kranjskih renegatih, ki so zato v „kranjski šprahi“ pisali, da bi ložej tudi naš narod k odpadu zapeljali; psujejo pa papeža in jezuite z vsim drugim duhovstvom, zasramujejo katoliška cerkvena opravila, šege in še posebno molitev — in to z vsim orožjem potuhe in sovražljivosti. Med temi poslednjimi je znaten del tistih, kateri imajo geslo „za narodnost“ v prvi vrsti in ki jim je „Narod“ na čelu in so vedoma ali nevedoma, več ali manj „bismarkijanska piščeta“. Temu listu, ki je ss. Cirila in Metoda pred kaj časom tako grdo opsoval, je pa odpadnik Trubar „oče naše slovenske literature“. In, kakor smo že unkrat omenili, že sama hipoteza, da bi neki „Manlius“ ali „Mandele“ utegnil Slovenec in luteran, če ne celo še pregnanec biti, mu je zadosti, da ga oklicuje za

„mučeniškega prvega slovenskega učenca Gutenbergovega“ in mu „slavo“ trobi. Naj bi bil „ljubi očka Trubar ali pa tisti „Manlius“ kak jezuit, kdo ve, ali bi ta list vredno štel le imenovati ga, ali kako bi mu zagodel? Saj že o tej priliki lemaš o požiganji protestantovsko-slovenske literature po „jezuitih in fanatikih“, kakor da bi tega na cente bilo, dasiravno nič pokazal in dokazal ni. Vera in narodnost je na Slovenskem eno in neločljivo: zastoj se štuli za prijatelja slovenskega naroda, kdor je prijatelj krivih ver in zmote, pa sovražnik in zatiravec resnice, ktera je edino le v katoliški veri. Kteri klestijo pot Bismarkovemu krivoverstvu, jo klestijo ob enem tudi ponemčevanju našega naroda in sploh prusaški volčji politiki. Ako bi prišel taki sovražnik v deželo, česar nas Bog obvari, bi že videli naši katoličanstvu sovražni „mladi“, kako hitro bi pihal iz šol in uradnih še to malo slovenščine, kar se je sedaj še v njih nahaja, in ne le kriva vera bi se razširjala, ampak tudi narod ponemčeval. Klestivei poti za bismarkovsko vero so tedaj nedvomljivo tudi klestivei poti za ponemčevanje našega naroda. —

V št. 44 sicer piše „Narod“ po „Pokroku“: „državnopравни program naš ni cerkvena zadeva . . . Državno pravo, za ktero se borimo, nij niti katoliško, niti protestantovsko niti brezversko“ — in poslednjič pristavlja „Narod“, da on ravno tako misli. — No, kako se je pa zopet lesjak vjel. Če ni nobena cerkvena zadeva, za ktero se boriš, odkod pa izvira, da na svojo lastno katoliško cerkev, njenega poglavarja, škofe po gadje piháš in jih grizeš, kjer koli moreš: luteranstvo, razkolništvo, odpadstvo pa ali hvališ ali pa ga saj ne napadaš. Te ne mara tudi spomin zapušča, kakor tvojega ljubljenca starega Gari-

balda, ki je 14. svečana pred 860 delavci v Rimu rekel, da noče nikomur moralnega občutka pobijati (non voglio urtare il sentimento morale di nissuno), le malo besedic naprej pa je že spet kresnil s svojo staro trmo po papežu in cerkvi tako brezbožno, kakor je lastno okuženemu grešniku in staremu „freibeuterju“. —

Menda kakor za vvod k spravi in edinosti ter za vzajemne volitve se je v št. 59 spravil nad „kaplana“. Od klobuka do škorenj, od podob na steni do altarja in lece — vse mora iti na greben in skoz njegove ostre zobe. Pa kako spoštljivo! Ako stikaš po vsih ljubljanskih beznicah, ne vem, če boš naletel na tako „omikanega“ grizuna in oponašavca katoliških opravil. Se ve, da cerkev, svetniki, nebesa z vicami itd. mora iti pod njegove bogoskrunske pete! Naj postavimo tu le nekatere besede iz onega spisa, da vidijo naši čitatelji, s kako krmo „Narod“ svoje bravece pase, in kako se iz verskih opravil norca dela, celo Boga (ki mu je pa le „bog!“) in najsvetejše verske reči med burke meša. Na steni kaplanovi, pravi, je: „velik Krist na križi med mnogo drugimi manjšimi, bolj in manj svetimi svetniki in svetnicami . . . v samskih urah povzdiguje dušo k bogu . . . nekater (kmet) nerad plačuje sveta opravila . . . (kaplan) gre s hudičem borit se za dušo . . . s pekлом proti hudiču . . . kmet vendar še vedno obraja „gospoda“ v svojem trdnem prepričanju, da tudi najslabši kaplan ima ključke od nebes in pekla . . . Kmet tako ve, da gospod še primoli ali solnce in dež — če takoj ne, pa pozneje, je pa! — da ima torej njegov dušni in telesni blagor ali gorje v svojih prstih . . . zavoljo tega še zmirom rad kupi kako „gnado“ za duše v vicah, za svojo ali za kako živinsko

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Ponosno in oholo stopila je Salomit v sobo, ponosno in oholo zato, ker je več znala in premogla, kakor mož. Poznalo se jej je, daje mnogo uživala, a ni se nasitila; oblečena bila je tako, da bi najbolje bilo zamižati. Znala je vse, kar znajo zalotnice. Dragocena in krasna obleka bila je skrojena in vravnana na to, da je vabila in dražila. Da-si ni bila več mlada, vendar obnašala se je takisto. Lepoto njeno primerjal bi spreminjevalnej lepoti kačjej. Da je ona bila kip kakove poganske boginje, težko bi se dalo določiti, ktero strast naj bi predstavljala; najbolje bi pogodil, ko bi dejal, da vse strasti.

Mož jo sprejme in nagovori tako-le: „Hanani še živi!“

Temno oko Salomitino se je zaigralo, vražje sovraštvo plamikalo je iz njega. „Grška zvestoba, kaj ne!“ zaničljivo se zadere. „Kedaj se boš spametoval?“

Jonadab, ki je pripravljen bil na očitke svoje žene, molčal je. „Svetuj mi, Salomit, kaj naj pričnem? Čaki, to naj povem preje, da —“

„Kaj, kaj bi rad povedal?“ segla je vmes ostra žena.

„Izvedel sem, da je Hanani pogalilejil se.“ „Pogalilejil se je!“ besno zakriči žena.

„Grk ni kriv“, méni Jonadab, „kajti njemu to nič ne koristi. Ali bojim se, če nas je izdal Galilejcem.“

Tišina je nastala. „Treba je, da Grka s pota spravimo“, oglasi se Jonadab po dolgem molku.

„Bedak!“ oponese mu Salomit. „Kaj pa

misliš? Ravno sedaj nam ga je najbolj treba, naj nam preje razjasni, po kakovem slučaju si je Hanani ohranil življenje. Pokliči Grka, pa kmalo.“

Farizejec je še vsak pot zaupal svojej izvedenej ženi, kedar je treba bilo nasnovati in izvršiti najbolj zamotane naklepe. Poslal je po Grka.

Karikelj je že začel omahovati v svojem sklepu; šel je bil en pot v gostje k Demi, kjer se je z nova navzel lahkomišelnega življenja.

Farizejec in žena sta zelo očitala Grku, češ, da ju je ogoljufal, ali on je zatrjeval, da ni tako, da je tudi on sam ménil, da je Ešenec poginil.

„Ali znaš, da se je Hanani pokristijanil?“ vpraša Jonadab.

Grk molči, ali s tem je pričal, da zna. Naposled pa kar naravnost pové, da Hanani je kristijan, da se je po napadu v stebrišču Salomonovem en pot z njim sošel in pogovarjal

beteženj prinese krajcarčke . . . *) Enekrati ponavlja ta „omikani pisač“ kako se „obraz kaplanov zmirom smeblja“. — Saj se pa tvoje ne mara zmirom kisto drži, kakor bi bil kušarje jedel, ker te huda vest grize.

Nekdo je rekel na ta spis med drugim: „Človeku se gujusi tako početje! Reci kdo, kar hoče, gotovo je, da sprave ne bo, dokler se „Narod“ tako brezversko in kozlovsko vrede. Kaj pa nekteri gg. kaplani — boste že enkrat zadosti imeli?“

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. marca.

Avstrijske dežele.

Državni zbor je sprejel postavbo o spravi s sodišči. Liberalci, katerim ni bila prav po volji, so zvrčali s tem, da se tako dolgo odlašala, zdaj pa tako brž obravnava, na konservativce, češ, da je ti ne marajo, ker bi škodovala samoupravi pozameznih dežel. Ali ta je bosa, ravno konservativcem ali federalistom bo tako sodišče najbolj ugodno — se reče, ako bo sestavljeno iz pravičnih, popolnoma nepristranskih mož, kar pa bo gledé sedanje spridenosti vseh stanov res jako težavno. — Minister Lasser je naznanil, da je postavba o diétah delegacijskih poslancev zadobila cesarjevo potrjenje. Razgovor o postavbi za starokatoličane traja dalje. — Pred volitvami za delegacijo so imeli vsake dežele poslanci posebej pogovore o tem, ktere izmed sebe bi v Pešto poslali. Ker so povsod ustavoverci v večini in, kakor znano, nikdar nič ne prijenajo, bodo gotovo voljeni le ti; k večemu utegne kakega družega doleteti čast „namestnika“.

Ogersko ministerstvo skuša, kakor smo že omenili, pridobiti si vse stranke posebno še s tem, da podaja zbornici predloge, ktere bi bila že pod prejšnjim ministerstvom rada v red spravila. Tako je sedaj na vrsti postavba o pokojnini ljudskih učiteljev in neka preuredba volilne postavbe. Gotovo upajo opozicijonelci, ki so se ministerstvu že nekoliko podali, da bo narodnostim bolj pravično od prejšnjega. A v tem obziru bi se utegnili zelo motiti, ker madjar je — madjar.

Vnanje države.

Pruska. Kolonski nadškof je podal v imenu vseh pruskih škofov deželnemu zboru

*) Pa ne, ko bi bil pisal eden tistih, katerim ni nikoli dosti velika „plača?“ „Wie der Schelm selbst ist itd.“

o tem in onem, ter da je pri tistej priliki pridobil tudi njega samega, ker je mu velikodušno odpustil.

„Aj, aj, ali tudi ti si Galilejec?“ zavpije Jonadab.

„Nisem še“, odgovori Karikelj.

„Pa hočeš biti kedaj, ne?“ besno se zadere Jonadab. „Ali zapomni si, da tisti dan, ko se pogalilejiš, skleneš smrtno sodbo sam nad seboj. Pogineš, kakor pes!“

„Tožnik mora sam pošten biti“, ostro in bridko odgovori Grk. „Ali sem kedaj delal proti ukazom? Vsak pot zgolj tako, kakor si mi bil ukazal.“

„Čuvaj se, kajti si v mojej oblasti“, odgovori Farizejec. „Če le zinem, pa pogineš, in nikdo ne bode vprašal, zakaj si poginil.“ Farizejec ni se šalil; Grk pa se je tudi že preveč zapletel bil v njegove zanjke, da sedaj ni mogel izmotati se iz njih; kajti Jonadab bil je mogočen gospod v Judovski in vzlasti v glavnem mestu, kar je dobro znano bilo Grku.

prošnjo, da bi zavrzel postavbo o gospodarstvu s cerkvenim premoženjem. Prošnja se naslanja na to, da bi bila taka postavba nasprotna ustavi in pogodbi cerkve z državo, kajti cerkveno premoženje ni premoženje občin. Težko, da bi imela ta prošnja kak vspeh. Toda če bo Bismark zatiral katoličanstvo prav z mečem in krvijo, zatrl ga vendar ne bo.

Francosko ministerstvo misli postavbo o tiskovni svobodi pregledati ali olajšati. Bi bilo tudi pri nas čas — za naše liste, ker nam nasprotni imajo tako preveč svobode. — Za predsednika narodne skupščine je bil voljen Audiffret-Pasquier.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 18. marca. Ravno kar je bila sodnijska preiskava v Radolici zaradi protestov vloženih pri volilni komisiji trg. in obrt. volitve zaradi goljufij pri podpisih, za ktere volilci niso dali nobenega pooblastila, za ktere celo vedeli niso, ker jim nemčurji listov niso hoteli izročiti, ampak so mislili, „kaj bo vedel neumni kmet“ in so jih sami podpisali. To bi bilo tretje dejanje komedije in burke „volitev nemčurska“, za kar jo imajo nemčurji sami, ako so dali takošnim organom oblast goljufati, kateri so se izrazili, da „ti papirji niso za družega kakor za . . .“ kar je rekel brič radoliškega grofa in Basteljna. Ali bo komedija tudi še četrto dejanje imela in sicer pred porotniki, tega zdaj še ne vemo. Čudno se nam pa vsakako zdi — da tudi sodnik zopet potem praša, kdo da je volilcem o volitvi kaj povedal. To vsaj nima pri preiskavi nič opraviti. Da vem, to mi je dovelj, in to naj bo dovelj tudi sodniku, naj sem potem to zvedel v Londonu, Parizu ali celo pri Kinezih.

Veseliti pa mora človeka, da kmet ni tako neumen, kakoršnega so si mislili nemčurji, in želeli bi bilo le to, da bi bili tudi drugi v značajnosti in neprestrašenosti enaki tem, kateri so se pritožili, ker le tako nam je mogoče nemčurjem dokazati, da niso oni, ampak da je Slovenec gospodar v deželi. Zato pač lahko vprašam, ali v Begnjah ni nobenega moža, kateri bi se hotel zaradi nepostavnosti pri volitvah nekoliko poganjati, ker je vendar gotovo, da je brič tudi v begunjski občini volilce podpisal, ne da bi bili ti kaj vedeli in brez da bi bil dozdej le kdo kaj o tem znil. (In to naj bi se po rodoljubih zgodilo po vseh občinah in vredništvu „Slovenca“ naj se pošlje število prigoljufanih podpisov.) Ako namreč

Kariklju toraj ni kazalo drugo, nego udati se, ali pa sramotno poginiti; da bi bil pa boljši del izvolil, za to ni bil dovolj podučen. Grk na pritiskanje Jonadaba in Salomite vdvajši se, svečano obeta, da hoče storiti vse, karkoli bode zahtevala, nasproti pa je tudi Farizejec izprevidel, da mora biti radodarne roke, če hoče, da se mu bode po volji delalo, in zbog tega začel je Grka z novci obsipati, da si more v šumnem življenju izbiti iz glave nauke in poduke Hananijeve o veri Kristusovej.

„Čisto nič ti ne bo manjkalo“, prigovarjal mu je Farizejec, „ti potrebuješ mene, in jaz potrebujem tebe; bodiva prijatelja. Skušaj, kar je moči, da dober ostaneš s Hananijem, ter da izslediš shajališče galilejske družbe. Hlini se, češ, da se hočeš spreobrniti, zvesto me slušaj, točno izvršuj, kar ti bodem veleval, in svest si bodi moje darežljivosti.“

Zlato je čisto zadušilo vest Grkovo, do cela se je zamotal v mreže Farizejčeve.

(Dalje prih.)

š. 10 volilnega reda nič ne velja, ker ni bil razglašen, bomo tako vsaj zvedeli število vseh ogoljufanih podpisov nemčurjem v sramoto, nam pa v tolažbo.

Od Drave, 16. marca. Nobena stvar na svetu ne more vedno na istem stališču biti. Dvoje je povsod: ali se napreduje, ali pa nazaduje. Današnji vek je vek napredka, in „lukamatija“ ga zelo pospešuje. Vsaka obrtnija se veka, širi, množi. Jeden posnema drugega, jeden hoče drugega s svojim znanjem s proizvodi prekositi. Kdor dela vedno tako, kakor nekaj, ta propada. Najglavnejši in najimenitnejši faktor za širjenje obrtnije pa je gotovo poljedelstvo, ktero je tudi že na veliki stopinji umnega gospodarstva. Da, pa ne pri nas Slovencih, Slovenec dandanes tako dela, kakor oče in ded (sem ter tje z malimi razločki). Ves mili dan trudi se kmet, da bi bil v stanu prebrani sebe in družino. Davki mu od dne do dne rastejo, pridelki pa v razmerju zaostajajo. K temu ga še zadene kaka nesreča, spet mu je pri gospodarstvu ovira. Svojih pridelkov ne more, tudi ne zna dobro razpečati; denarja pa, ki ga je skupil za prodane pridelke, morebiti dobro ne porabi, ter iz njega ne vleče koristi, ktero bi sicer lahko dobival. Tako se zgodi, da so mu stroški večji od pridelkov; davek mora plačati, sebe mora živiti. Ne ostaja mu družega, nego hajdi v trg ali v mesto, pa vzemi denar na posodo. Verovnikov — bogatih barantačev — lahko najde. V stiski mora siromak obljubiti obresti, kolikor upnik zahteva. Zgodi se tudi, da gospodar svoje pridelke proda, ko so še na polji; ko pa pride čas žetve ali trgatve, nima svojega nič, ali pa prav malo. Spet stara nevolja. Nazadnje pride celo na kant, in že sliši glas bobna, ki so mu ga podarili verovniki. To je žalostna, a gola resnica. Dokazov nam ni treba daleč iskati. Živa slika so nam nekaj močni gospodarji v slovenskih gorinah, a zdaj — vincarji.

Da pak se takim odrtijam vsaj kolikor mogoče v okom pride, začeli so rodoljubi slovenski že pred nekaj leti misliti na sredstva, ktera imajo po drugih krajih prav lep vspeh. Kot sredstva zoper prekomerne odrtijaje kažejo se najboljša — posojilnice. Tak zavod ustanovil se je pred nekoliko letimi v Ljutomeru, kjer prav veselo napreduje. Tako tudi v Šoštanju. — Iz Ljutomera (kjer je ob enem tudi hranilnica) pisalo se je minulo jesen „Sl. Gosp.“, da tamošnja „hranilnica slabo vspeva, ker je posojilnica ljudstvu holje na roko“, kjer se hitro in brez vsakih posebnih stroškov dobi zahtevani denar.

Zelo nas veseli, da so tudi mariborski rodoljubi — kakor „Gosp.“ poroča: katoliško-politično društvo — začeli snovati posojilnico za okolico, ktera je že res jako odvisna od mariborskih verovnikov. Tudi en vzrok, zakaj da narodni kandidat ne zmaga.

Tudi Ptujčanom ne bi škodovalo, ko bi začeli resnobno misliti o tej reči. Moči jim ne manjka, samo treba dobre volje in rodoljubnega srca. Haložanom — znanim vinskim trgovcem, dravskim Poljancem in mnogim drugim bi bil v Ptuj takov zavod prav dobro došel. — Daj Bog, da bi bili mnogobrojni po vsem Slovenskem!

Iz Ptuja, 15. marca. (Ptujka čitalnica) napravila nam je po razglašenem programu 28. februarja in včeraj 14. t. m. dva jako zanimiva večera. Posebno dopadala je gledališčina predstava, ktero smo po dolgodolgem prenehljeji zopet v premili materni besedi slišali. Že se je mislilo, da bode čitalnični oder na veke v deskah zavržen ostal in trohnel, a včerajšnji večer je napolnil nas zopet z no-

vim upanjem. Predstavljala se je poslovenjena burka „Brati ne zna“. — reči moramo v vsakem obziru izvrstno. Gospodje igravci, če tudi večidel sami prvenci na odru, izvršili so svoje naloge čezvso pohvalo, zato pa tudi ploskanja ni bilo konca ne kraja.

Videli smo, da je od strani odborove le nekoliko prizadevanja in rodoljubnih žrtev treba, pa gre vse lepo. Zato pa tudi izrekamo v imenu mnogih čitalniških udov sedanjemu predsedniku g. Kajzerju pristrčno zahvalo za vse, kar je doslej storil in žrtvoval za našo narodno čitalnico. In da bodo Vaši bralci sprevideli, da to ni malo, Vam povem, da je „iz lastnega žepa“ oskrboval skozi celo letošnjo dolgo zimo kurjavo za vse čitalnične sobane; da je o pustnem času, kedarkoli je bil v čitalnici ples, godcem dajal iz svoje kleti brezplačno pitja radodarno; da je mnogokrat podpiral tombole z visokimi doneski in da se je pri naročbi časnikov ravno tako radodarnega skazoval. On je nedavno sprožil misel, naj se dolгови, v ktere se je čitalnica po nemilih okoliščinah lanskega leta zakopala, poravnajo z radovoljnimi doneski ptujskih narodnjakov, ter je dotično nabiro s tem začel, da je prvi v povedani namen 10 gold. daroval. Njegov vrli izgled je obrodil lepega sadu: čitalnica naša zopet prosto diha. Ne bojimo se toraj od nobene strani ugovora, če rečemo, da ko bi g. Kajzerja ne imeli, bi danes najbrže tudi ptujske čitalnice že ne bilo več med živimi. Zatoraj slava in čast njemu! Živel naše čitalnice predsednik!

Pri tej priložnosti naj ob enem tudi izčemo srčno zahvalo g. podpredsedniku prof. Glazerju, ki nam je v zimskih večerih s citrami pripravljaj mnogo zabave; igranje na citrah je, kakor pravi Nemec že „der höhere Genuss“. Prevzel je tudi skrb, da se osnuje za čitalnico zopet reden pevski zbor.

Naj nam, rečemo k sklepu, slavni odbor ptujske čitalnice oskrbi še več takih večerov, kakoršnega smo včeraj imeli, potem se ni bati za njen obstanek. Število udov se je že zdaj začelo zopet veselo množiti!

Domače novice.

V Ljubljani, 20. marcija.

(*Národne gospode volilce ljubljanskega mesta*) podpisani odbor, gledé na 5., 6. in 8. aprila meseca razpisane volitve 10 odbornikov v mestni odbor, vljudno vabi v razgovor

v nedeljo 21. t. m. dopoldne ob 11. uri
v dvorano narodne čitalnice.

V Ljubljani 19. marca 1875.

Odbor političnega društva „Slovenije“.

(Častitim rojakom in vsem drugim častiteljem dr. Etbina Coste!) 29. januarija t. l. smo stopili pred Vas z britkim poročilom, da nam je nemila smrt nenadoma vzela gospoda dr. Etbina Costo.

Ta vest pretresla ni samo src rodoljubov domovine naše, temuč tudi mnogobrojno število častiteljev njegovih dalječ zunaj nje, čemur priča bili so glasi žalosti, ki se je odmevala po različnih časnikih, in pa spreved trupla umrlega na pokopališče 30. januarija, kterege so se prebivalci dežele naše, brez razločka političnega strančarstva, tako obilo udeležili,

da Ljubljana ni še videla pogreba tako velikkanskega.

Danes stopimo združeni zopet pred Vas, al z drugim poslom, namreč tem, da Vas vljudno vabimo k vdeležbi pri stavbi spominka na mesto, kjer počiva mož, ki ga narod naš prišteva najodličnejim sinovom domovine svoje.

S tem činom storimo mi to, kar stori vsak izobražen narod zasluženim rojakom svojim, in spolnujemo dolžnost hvaležnosti do domoljuba, ki se je ves žrtvoval narodu svojemu, in čigar životopis izrazujemo tri kratke pa prav veliko pomenljive besedice: delavnost, skrb, boj, to je, delavnost neumorna, skrbi velike in neprenehani boj za blagor naroda našega, kteremu je ranjki do zadnjega diha bil udan kot verni sin matere katoliške cerkve in vedno zvest Avstrijan.

Njemu na gomilo hočemo staviti dostojin spominek iz kamna ali bronca, in ko bi doneskov za-nj nabralo se več, staviti mu tudi v kaki ustanovi še drug spominek, ki ostane stanovitnejši nego znamenje iz kamena ali pa bronca.

Sprejeli bomo zato hvaležno vsak večí ali mali dar v ta namen, kajti prav to kazalo bode svetu, da mu je stavil spominek narod naš, združen s častitelji rajnega tudi zunaj domovine naše. —

Doneske sprejemata blagajnik družbe kmetijske gospod Andrej Brus in pa blagajnik Matice slovenske gospod Ivan Vilhar; potrjevali pa se bodo sprejeti doneski po „Novicah“.

V Ljubljani 14. sušca 1875.

Karol baron Wurzbach, predsednik c. k. družbe kmetijske. Peter Kozler, podpredsednik „Matice slovenske“. Dr. Jan. Bleiweis, predsednik narodne čitalnice in političnega društva „Slovenije“. Viljelm grof Wurmbrand, predsednik katoliškega društva. Jan. Murnik, predsednik dramatičnega društva. Josip Nollí, starosta „Sokola“. Franjo Ravnikar, predsednik glasbene Matice. J. N. Horak, predstojnik podpornega obrtnij. društva. Janez Gnezda, predsednik katoliškega društva rokodelskih pomočnikov.

(Društvo za brambo živali) ali marveč podružnica tega graškega društva se je osnovala v Ljubljani in šteje že mnogo udov. Ker je namen tega društva blag, ga priporočamo vsem Slovencem. Kdor se hoče vpisati, plača 50 kr. pristopnine in 1 gld. letnega doneska. Podporovalni udje, ki so oproščeni v vseh dolžnostih delavnih udov, plačujejo vsaj po 2 gld. na leto. Vse drugo se izvé iz pravil, ki se dobivajo pri načelnístvu društvenem v Ljubljani. Kakor slišimo, ima društvo že mnogo udov.

(„L. Tagblatt“) je v št. 62 omenil, da so usmiljene sestre kupile posestvo v kravji dolini. Ni čuda, da učeni „Tagblatt“ ne vé, da usmiljene sestre po svojih pravilih ne smejo posestev kupovati in toraj tudi omenjenega niso kupile. Ako pa kdo drug, za kak dober namen kaj stori, in ko bi tudi celo usmiljenim sestram mislil kaj darovati, mu menda vendar ne bo treba popred še le prositi Tagblattovega privoljenja, dasi ravno lahko uganemo, da so Tagblattu bolj pri srcu judje kakor usmiljene sestre.

(Surovost nemškega profesorja.) Ljubljanske realke profesor Knapitsch je čital pretekli ponedeljek imena učencev v šoli za obrtnijske fante. Učenci, skoro vsi slovenske narodnosti, ki kaj malo ali nič nemškega ne znajo, so odgovarjali, se ve da, „tu“ ali „tukaj“. Ta nedolžna besedica pa spravi „nemca“ profesorja v tako jezo, da se na vsa usta zadere: „Vsak se mora oglasiti s „hier!“ Pa vkljub tega drakoničnega čl. XIX. dr. postav nasprotnega ukaza, kterege jih veliko še razu-

melo ni, ker je bil nemški, so zopet nekteri odgovarjali s „tukaj“, nekteri pa s „hier“. Ko zopet učenec, nehote zatajiti svojo narodnost, oglasi se s „tukaj“, se profesor prav „puransko“ raztogoti, ter se zažene proti grešniku kričeč: „Ich werde Ihnen das „tukaj“ schon austreiben! Wie können sie sich unterstehen „tukaj“ zu sagen, sie krainerischer L... b! Pri teh besedah mu da par zaušnic. Fant, ki je komaj izpulil se trdi pesti profesorjevi, pobegne in ko profesor za njim skoči, se ga skuša ubraniti s tem, da mu reče: „Gospod učitelj, vi nimate po šolskih postavah pravice pretepati me!“ Na to profesor obstoji, a jeze zelen zopet zakriči: „Marsch hinaus mit ihnen! Wer nicht deutsch spricht, den habe ich das Recht gleich hinauszuschmeissen!“ Odhajajočemu fantu hoče še pri vratih brco dati, pa ga ne more več doseči, zato ves zdražen vpije: „Krainerisches M... h.“*) Druge učence, ki so po tem vedenji razžaljeni jeli z nogami mandrati, je imenoval „kranjske s... e“ in jim dajal priimke enake grde vrste. Čudne pri vsem tem pa so njegove besede: „Ueberhaupt werde ich für die Krainer keine Stunde mehr halten.“ Bo li to res? Se mu je mar že zdelo, da tak „profesor“, kakoršnega je on se tu skazal, res za nas Kranjce ni, da sploh ni za noben olikan narod, k večemu za jetnike po galerah? To je gotovo, da bi se povsod zoper profesorja, ki bi se tako obnašal, drugod brž disciplinarna preiskava pričela, kajti očitno je, da tak surovež ne more podučevati mladine in da bi mu nihče ne bil hvaležen, ko bi mu otroka po sebi odgojeval. Ker imamo v Avstriji povsod enake postave, ni dvomljivo, da bi dotični uradi ne storili svoje dolžnosti, in potem bo ta surovež, ki bi vse Kranjce najrajši v žlici vode vtopil in povsod le zaničljivo o njih govori, dasiravno tu svoj kruh služi, menda brž drugam prišel, kjer ni „kranjskih s... j.“; kajti naši slovenski stariši ne bodo svojih učencev v šolo pošiljali, da bi jih tak pritepenec pretepal zaradi slovenskega rodu. Naj gre na Nemško kam, tje k Prusom in poskusi, ali bodo pustili Nemci mu tako svojo deco „odgojevati“, naj tam na nemških tleh z nemško pestjo po nemških hrbtih bijoč nemškim glavam nemško omiko ubija. Mi tega surovega fanatikarja prav po ceni damo vsakemu, kdor bi prašal po njem, in ga ne bomo nikdar niti pogrešali niti nazaj klicali.

Razne reči.

— Gosp. J. Zelen iz Senožeč nam piše, da dozda niti pismo ni agitiral in tudi ne bo za poslanstvo, — da pa, ker je v deželnem zboru tudi na narodni strani dovolj juristov, ki so gotovo toliko zmožni kot juristi na nenarodni strani, bilo bi potrebno, da bi si Notranjci izmed sebe poslanca izbrali, ki pozna nadloge kmetijskega stanu in se zanje poteguje. — Gotovo nihče ne bo trdil, odgovarjamo mi z „Novicami“ vred, da v gosp. Zelenovih besedah ni zrna resnice; al od druge strani nam pa tudi on ne bode odrekel tega, da deželni zastop ni specialni občinski zastop, — da v sklepih postav itd. gré za celo deželo, — da narodni poslanci, pa tudi nenarodni, dobro poznajo nadloge kmetijskega stanu, za katerega so že večkrat vse svoje moči napenjali, da pa niso oni krivi, ako niso dosegli, česar so želeli, — in da vsakemu rodoljubu Notranjskemu je v vsakem zboru pot odprta, s peticijami sto-

*) Te psovke popolnoma zapisati v poštenem listu ne gre, zato le prva in zadnja črka.

piti pred njega in mu razodeti nadloge No-
tranjcev.

— V Begunjsko graščino od gosp.
Jermana po vladi za 50000 gold. kupljeno,
pride 1. aprila prvih 24 zločink iz Lankovica
na Štajarskem. Kakor hitro bo graščina pre-
narejena in še potrebno dozidano — pridejo
vse zločinke, katerih je menda okoli 400.

— Razglas svilorejcem! Kmetijska
družba Kranjska je od c. kr. svilorejnega za-
voda v Gorici po naročilu svojem ravnokar
prejela seme svilnih črvičev, ki je bilo po
celični sistemi od najzanesljivejših svilorejcev
pridelano in od imenovanega Goriškega posku-
ševališča preiskano ter za popolnoma zdravo
spoznano. — To seme oddaja kmetijska družba,
domačim svilorejcem za polovico kupne cene,
namreč 1 lot po 3 gold 50 kr.; učitelji ljud-
skih šol pa, kateri po spričalu krajnega šol-
skega sveta dokažejo, da šolsko mladino v svi-
loreji podučujejo, dobijo $\frac{1}{4}$ lota tega semena
brezplačno. — Kdor ga tedaj želi dobiti, naj
se z besedo ali pismom do 15. aprila t. l.
oberne na pisarnico družbe kmetijske (v Sa-
lendreve ulice št. 195.)

— Katekizem za sv. leto od mil.
knezoškofa labodskega je doživel že drugi
natis. Prvi natis slovenske knjižice pa je na-
ročnikom tako pozno do rok prišel, kakor da
bi bil res — v deveti deželi. Knjižica se pro-
daja po 10 kr. Čisti znesek namenjen je ubo-
gim labodske škofije.

Nr. 2462 Trieste am 12. März 1875.

An
die löbl. Redaction des „Slovenec“
in Laibach.

Note.

Mit Bezug auf die in Ihrem geschätzten
Blatte Nr. 23 vom 23 v. M. in der Rubrik
„Domače Novice“ den „Novice“ entnommenen
Beschwerde gegen den f. f. Postmeister in St.
Georgen bei Krainburg beehrt man sich der
löblichen Redaction nachstehend das Ergebnis
der strengen gepflogenen Untersuchung höflichst
bekannt zu geben:

Martin Zumer aus Winklern hat im De-
cember 1874 dem Postmeister Massl in St. Ge-
orgen 100 Gulden zur Absendung an Johann
Lampič in Dwer Post St. Veit, mit dem Er-
suchen überbracht, dem Lampič zugleich die auf
diese Geldsendung Bezugnehmenden Daten zu-
kommen zu lassen.

Massl, der gerade anderweitig beschäftigt
war, und deshalb diese Commission nicht sofort
besorgen konnte, beschied darnach den Zumer,
dieser aber erklärte, es habe mit der Absendung
des Geldes keine solche Eile, Massl möge es nur
„einmal“ weitersenden.

Massl hat dann die 100 Gulden nebst den
Zettel, worauf er sich die zur Besorgung der
bezüglichen brieflichen Daten benötigten Notizen
aufgeschrieben, in die Kanzleisch-Lade zwischen
die Nachnahmefarten-Blanquetten gethan, und
hat dann, angeblich, auf die ganze Angelegenheit
vergesen.

Bei persönlicher Reklamation des Aufgebers
und Reklamanten gab Massl an, nachdem er sich
nach seiner Angabe schämte, seine Vergeßlichkeit
eingestehen, er habe die fraglichen 100 fl. bereits
nach St. Veit abgesendet und sendete hierauf
thatsächlich diese Summe an das Abgabepostamt
per Postanweisung ab.

Wegen dieses sehr bedauerlichen Vorfalles
ist strenge das Amt gehandelt worden und dürfte
ein Wiederholungsfall nicht zu beklagen sein.

Baur m/p.

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Umrli so:

12. marca. Agata Stenzel, hišn. pos. žena,
64 l., za spridenjem spodnjih organov. — Jožefina
Fasching, delovodje hči, 11 l., — in Adelhajda
Putz, mizarja otrok, 4 $\frac{1}{2}$ l., obe za vnetjem vratu.

13. marca. Urša Čevž, delavka, 27 l., za
srčno napako. — Edvin Novinšek, krojača otrok,
10 t., za srčno napako.

14. marca. Marija Hočevnar, prižigača otrok,
5. l., za mrzlico.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.60	1.80	1.50	1.05	1.60	1.50	1.65
v Kranji	2.65	1.75	—	1.00	—	—	1.60
v Loki	2.65	1.70	—	1.00	—	1.50	1.70
v Novomestu	2.65	1.85	1.75	0.95	1.90	1.60	2.00
v Sodražici	2.85	—	1.85	1.00	1.90	1.60	1.85
v Mariboru	2.25	2.05	1.95	1.10	1.50	1.40	1.90
v Ptuj	2.15	1.70	1.50	1.00	1.38	1.23	1.55
v Celji	2.50	2.00	1.20	1.30	1.60	1.50	1.60
v Celovcu	2.44	2.10	1.50	1.00	1.44	—	—
v Trstu	2.40	1.86	1.92	1.40	1.55	—	—
v Zagrebu	2.12	1.65	1.35	—	1.40	—	—
v Varaždinu	2.05	1.55	1.50	0.95	1.30	1.00	1.00
na Dunaju	2.40	2.00	1.50	1.20	1.60	—	—
v Peštu	2.45	1.50	1.60	1.10	2.00	—	—
v Pragi	2.66	2.16	1.90	1.00	—	—	—
v Gradcu	2.55	2.00	1.30	1.35	1.44	—	—

V Trstu: Kava Rio 46—56, Mocca 70 gld. en
cent. sladkor 4 cent 19—20 gld., olje dalmat. 24—26,
boljše 35—38 gld. en cent. Petrolej 8.50—9 gld. v
sodčkih.

SeptVagles reVersVs CVM Donls
Venlt GasparVs, SeptVagles bonVs
Venlat BenVenVtVs

BenVenVto Chrobath! —

Bogu vsegamogočnemu se je dopadlo,
našega preljubega očeta, oziroma brata,
tasta in deda, gospoda

Anton-a Heidrich-a,

meščana in hišnega posestnika,

po prav kratki bolezni, na smrt dobro
pripravljenega, v 79. letu starosti, v
bolje življenje poklicati.

Pogreb bode 21. marca ob 5 $\frac{1}{2}$ uri
popoldne iz lastne hiše št. 193 v Sa-
lenderskih ulicah.

Nepozabljivega priporočamo vsem
sorodnikom in znancem v blagi spomin.
V Ljubljani 19. marca 1875.

Rodovina Heidrich-ova.

Zobni zdravnik dr. Tanzer
učitelj zobozdravilstva na vseučilišču
v Gradcu,

bo pričel v Ljubljani „pri Slonu“ 14. t. m. svojo
zobozdravniško in zobotehniško prakso.

Bivati more tu le 14 dni t. j. od 14. do
všetega 27. t. m., na kar podpisani svoje p.
n. bolnike opozoruje.

V Gradcu 11. marca 1875.

(23—3)

Dr. Tanzer.

Pravi
Wilhelmov
antiartritični antirevmatični
čaj za čiščenje krvi.
(Čisti krv zoper protin in revmatizem)
je kot
zimsko zdravljenje
edino gotovo zdravilno krv čisteče sredstvo.

Vedel Nj. Vel.
Najvišega pove-
lja zoper ponare-
jenje zavarovano.
Dunaj 28. marca
1871.

Ker je od prvih
medicinskih
avtoritet
Evrope

S privojenjem
c. k. dvorne
pisarne vsled
sklepa na Dunaji
7. dec. 1858.

bilo z najboljšim uspehom upotrebljavano.

Ta čaj čisti celi organizem; preiše, kakor
nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in o-
vrne iz njega po notranjem upotrebljanju vse
nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek
gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revma-
tisma, otročjih žil in zastaranih trdovratnih bo-
lezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spuščev
pri spolnih boleznih in po koži, nazolov po telesu
ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden vspeh je imel ta čaj pri
zagojenosti jeter in vranice, ensko pri zlati žili,
zlatenici, silnem bolenju po čutnicah, kitah in udih,
potem pri tišanju v želodcu, vetrovih, zaporn, vod-
nih nadlogah, močnejši, moškem oslavljenju, toku
pri žensh itd.

Bolezni, kakor bramarji, žlezni otok, ozdra-
vijo naglo in temeljito, ako se pije čaj nepreneh-
ljivo, kajti on je hladeče sredstvo, ki raztopi in
žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih
in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastonj dopošiljajo,
spričuje resničnost zgoraj navedenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto pri-
poznavalnih pisem:

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

Kladno pri Pragi (Česka) 4. sept. 1874.

Vživavši nekoliko časa Vaš Wilhelmov anti-
artritični, antirevmatični kri čistilni čaj, se Vam
zahvaljujem za pomoč po njem.

Z velikim spoštovanjem
Adalbert Gerber, usnjar.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

Grubišpolje (Belovarski komitat), pošta
Daruvar, 8. sept. 1874.

Prosim, da mi pošljete vnovič škričajoč Vašega
Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri
čistilnega čaja, kar najprej mogoče, s poštnim po-
vzetjem pod gori navedenim naslovom. Pomaga
vrlo eslo pri boleznih na koži, ki so sifilitičnega
vira.

Joža Malih,
okrajni zdravnik.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

Nürnberg, 22. sept. 1874.

Ker mi je prijatelj na Dunaji pravil o Vašem
izvrstnem čaju, sem ga prosil, da bi mi preskrbel
ga paket, katerega sem porabil do zadnjega in
sem ž njim že dozdaj zelo zadovoljen, ker imam
že več let trdovratno bolečino v želodcu, se bom
še dalje ozdravil. Prosim Vas tedaj, pošljite mi še
štiri pakete. S spoštovanjem.

Andrej Deinzer,
vratni pisar v Nürnbergu.

(18—4)

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični
čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve medna-
rodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega
antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neun-
kirchen pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih
zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po pred-
pisu zdravnika pripravljen, s podnikom v različnih
jezikih 1. gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhel-
mov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi
tudi dobiva: v Ljubljani pri Peter Lasniku; v
Postojni, pri Jožefu Kupferschmidu; v Celji, pri
Baumbachu lekarju, Franc Rauscherju, lekarju in
Karol Krisperju; v Gorici pri Franzonič-u lekarju;
v Celovcu pri C. Clementschitschu; v Mariboru
Alois Quangestu; v Prassbergu pri Tribucu; v No-
vem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Blaku pri Matevž
Fürstu; v Varaždinu pri dr. A. Halterju lekarju.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.